

Не бъди невярващ, но вярващ

Възкресението на Господ Исус Христос беше последвано от студения душ на съмнението и дори направо неверието. Възкръсналият Исус „Смъмра учениците за неверието и коравосърдечието им, защото не повярваха на тези, които Го бяха видели възкръснал” (Марк 16:14). Не можем като Него да упрекнем апостолите, защото и ние бихме направили същото на тяхно място. Ситуацията беше твърде сложна. Апостолите бяха видели и чули много през годините, в които следваха Исус и това трябваше да ги направи по-отворени за вярата. Все пак те не бяха случайни хора, а обучени мъже, които преминаха най-великото богословско образование – лично под ръководството на Христос. Да не вярват такива хора е наистина странно. Но те така и не бяха разбрали същността на това, което Христос им преподаваше. Останаха в рамките на очакванията за земен успех и благополучие. Не можаха да разчупят тези рамки и да излязат на по-широкото ниво на духовни хора, които копнеят за духовното и се стараят да го разберат. По тази причина когато техният Учител внезапно претърпя пълна катастрофа, и то точно когато беше достигнал върха на Своята популярност, те останаха смаяни, потресени, поразени и безпомощни. Всичко изглеждаше свършено, надеждите им бяха разбити на пух и прах и те започнаха да мислят как да си устройват живота от тук нататък.

Възкресението дойде като прекалено голяма изненада. По принцип да е умрял някой и да възкръсне си е нещо невиджано и нечувано и никой не може да остане безразличен към подобно събитие. Освен това възкресението стана през нощта, на едно усамотено място, без свидетели. Просто гробът беше отворен и остана празен – а какво беше станало, за да се случи това, никой не можеше да каже. Апостолите имаха основание да се съмняват. И те не пропуснаха да го направят. Не е справедливо да обвиняваме единствено Тома в неверие. Всички отначало не повярваха. И други неверници се появиха, усъмниха се. Ако Исус не се бе явил жив, никой нямаше да повярва.

Днес ние сме в положението да разчитаме единствено на вярата. Исус няма да ни се явява, за да ни обръща към Себе Си; трябва да вярваме в Него. Може ли да стане това? Възможно ли е естественият, физическият човек да вярва в нещо, което не е видял? Не ни ли оставя Бог в твърде трудна ситуация?

Че сме в трудна ситуация, няма спор. Но по принцип си е трудно да си съзнателно същество, което живее в един такъв сложен и объркан свят. На никого не му е лесно – не само на вярващите, но и на невярващите. На вторите даже им е много по-трудно, защото те трябва да намират отговор на много повече въпроси, освен ако не са съвсем безчувствени и не умеят да живеят ден за ден, без да се питат нищо – но едва ли някой може да живее така; повечето само се правят на безгрижни, а всъщност вътре здраво им треперят душиците. Щастливи са животните, защото не могат да мислят за бъдещето. Но хората са по-щастливи от тях, защото могат да намерят отговора на своите въпроси и това да им отвори очите за великите неща, които са им приготвени.

Вярата е единственият начин да намерим смисъла на нашия живот и да разрешим проблема със своето бъдеще. Няма друг начин. Всички други отговори на този съдбовен въпрос са погрешни, непълни, заблуждаващи. Само Бог може да ни даде правилния отговор. А Той го дава на вярващите, не на невярващите. Невярващите си остават при своите страхове. Библията ясно ни сочи, че единственият път към Бога е вярата: „А без вяра не е възможно да се угоди на Бога, защото който идва при Бога, трябва да вярва, че има Бог и че Той възнагражда тези, които Го търсят” (Евр.11:6). Бог не може да бъде видян с очите или доловен с някое друго от петте ни сетива.

Просто нямаме такова сетиво. Човек има пет сетива: зрение, слух, обоняние, вкус и допир. Те са достатъчни, за да живеем нормално, като под нормално се разбира да можем да използваме сетивата си така, че да не пострадаме от някаква опасност и да си осигурим някакви приятни усещания. Ако имахме още сетива, щяхме да можем да живеем далеч по-качествено. Липсата на едно сетиво прави живота ни по-труден и ни лишава от редица способности. Ако ни се повреди зрението, няма да умрем, но ще пропуснем възможността да се любуваме на красивия свят и да се движим с обичайното темпо. Липсата на слух ни лишава от редица удоволствия и ни излага на редица рискове. Но ако имахме още сетива, щяхме да живеем много по-добре или поне да се предпазим от много повече опасности. Например, нямаме сетиво за радиация. Ако го имахме, и когато радиацията надминеше някакви граници, щяхме да усещаме болка и щяхме да вземем мерки да се предпазим. Но нямаме и трябва да използваме различни уреди, за да разберем кога радиацията е висока. Ако имахме още един чифт очи на гърба, щяхме да бъдем много по-способни да се предпазим от нападение или поне другите нямаше да с позволят да говорят нещо зад гърба ни. Ако имахме не две, а четири ръце, щяхме да можем да работим много повече – стига да искаме това, защото много хора не използват дори и само двете си ръце. Никой никога не е видял електричеството, защото зрението ни не е така направено, че да го вижда. Няма как да разберем в един кабел има ли ток или няма. Трябва да използваме някакъв уред, за да разберем.

Изразът: „Да видиш Бога” е безсмислен по простата причина, че нямаме сетиво, с което да Го видим. Това е все едно да кажеш: „Искам да видя радиацията.” Или: „Искам да видя електричеството.” Когато ап. Йоан казва: „Никой никога не е видял Бога” (Йоан 1:18) – едни думи, които карат безбожниците да изпитват голяма радост – той не иска да каже, че няма Бог, а че човекът не е в състояние да Го види. И както уредите ни помагат да видим онова, което не виждаме, така и Христос ни помага да видим Бога. Апостолът добавя: „Единородният Син, Който е в лоното на Отца, Той Го изяви.” Бог е реален, но не е достъпен за човешките сетива; но за да ни даде възможност да Го опознаем, Той ни изпрати Своя Син Христос. Христос е „уредът”, който помага на хората да видят Бога.

Това „улеснение”, този „уред”, който трябваше да ни покаже Бога, се превърна в точно обратното. Гледайки Христос, хората бяха разочаровани: „Че това ли е Бог? Този обикновен човек? Този галилейски дърводелец?” Да, това беше. Чрез Христос Бог показва Своята любов към нас, Своята загриженост, Своето благоразположение. Христос очевидно беше ограничен в човешкото тяло и не можеше да разгърне цялата мощ на Бога, не можеше да Го покаже в цялата Му сила. Но все пак Той демонстрира достатъчно убедително тези качества на Бога и хората можеха да усетят за какво става дума. Бог стана като нас, но ние се възмутихме от това, вместо да Му благодарим и да Му се поклоним. Искахме Той да бъде видян в цялата Му мощ. Не видяхме любовта Му – а Той искаше да ни покаже точно нея. Защото любовта кара личността да стане като този, когото обича, да се приравни с него, да отиде при него, да бъде разбран от него.

Тома поиска да види раните на Исус; нещо подобно поискаха и другите апостоли. Това искат всички. Хората не спират да повтарят популярния израз: „Докато не видя, не вярвам!” Как да стане? Има неща, които не могат да бъдат видени. Не само Бог, а и безброй много други. Може ли да бъдат видени мислите, които се крият в главите ни? Може ли да бъдат видени чувствата ни?

Вярата ни отваря очите за Бога. Но тя не е някакво върховно постижение за избрани елитни представители на човешкия род. Бог ни дава достатъчно аргументи, за да Го опознаем и да разберем кой е и какъв е. На всяка крачка в този свят виждаме

Неговата сила и слава. Цялото творение говори за възможностите на Твореца. „Това, което е невидимо у Него, вечната Му сила и божественост, се вижда ясно, разбираемо чрез творенията” (Рим.1:20), казва ап. Павел. Човек трябва да е безкрайно предубеден, за да не види зад цялото великолепие на творението самия Творец. Самите ние, хората, като венец на творението, можем да наблюдаваме себе си и да се удивяваме на това, което Бог е направил за нас: „Ще Те славя, защото страшно и чудно съм направен” (Пс.139:14), възкликва Давид. Друг е въпросът какво е направил грехът от нас и на какво сме се превърнали, обръщайки гръб на своя Творец. Всяко творение продължава да бъде зависимо от своя създател. Колата трябва да бъде поддържана и ремонтирана, жилището също, машините в дома ни също. Човекът е Божие творение не само заради това, че някога е произлязъл от Неговата ръка, а и защото постоянно отива при Него, за да бъде ремонтиран и поддържан. Творението си е съвършено, но ако бъде занемарено и се откъсне от Създателя си, се разкапва и поврежда. Ние не сме създадени от Бога и пуснати да се оправяме сами и да се чудим как да се поддържаме; Бог продължава да ни сътворява всеки нов ден, като ни дава нужното, като ни обновява вътрешно.

Пипането, виждането, чуването – това не са начините да влезем в допир с Бога. Нашите сетива ни лъжат. Хората са страшно самоуверени и смятат, че разполагат с всичко нужно, за да опознаят всичко на света и дори да решат въпроса с Бога. Те вярват безрезервно на сетивата си. И щом тези сетива не им откриват Бога, решават, че няма Бог. Това наистина е безкрайно нелепо. В наше време забелязваме известно смирение в онези, които се смятат за учени и чуваме тук и там признания с половин уста, че нещата са много по-сложни, отколкото ни се виждат. Например, напоследък се оспорва триизмерността на света. Ние възприемаме предметите в три измерения: дължина, ширина и височина. Киното вече ни предлага такава изживяване чрез 3Д филмите, при които образите са далеч по-реални, отколкото само в две измерения. Има и четвърто измерение, което съм се мъчил да разбера, но не мога, защото е доста сложно и надминава възможностите ми. Но това е нищо, защото науката вече твърди, че има поне десет измерения. Тоест, ние виждаме нещата само в три или четири измерения, а те имат още шест! Да се твърди в един толкова сложен свят, че всичко може да се види и пипне и че съществува само това, което нашите сетива ни показват, е не само глупаво, но и безкрайно нахално. Какво знаем ние и какво виждаме! Нищо. Има един случай, описан в Марк 8, при който Исус изцели един слепец. Като намаза очите му с кал, го попита: „Виждаш ли нещо?” Той отговори: „Виждам хората, защото виждам неща като дървета, които ходят” (25). Тогава Исус се докосна още веднъж до очите му и той вече виждаше ясно. Дано повече хора приемат това изцеление на сетивата от Исус, за да прогледнат и да виждат ясно собствената си ограниченост. Ап. Павел осъзнаваше колко малко вижда и признава: „Сега виждам нещата неясно, като в огледало; а тогава ще ги видим лице в лице” (1Кор.13:12). Вярата, според известното библейско определение, е „убеждение за неща, които не се виждат” (Евр.11:1). Библията не крие, че Божиите неща не се виждат; но това не значи, че те не съществуват. Трябва да си много странен човек, за да твърдиш, че съществува само това, което ти виждаш.

Откъде идва тази ненавист към духовното, този свиреп атеизъм, тази враждебност към всичко религиозно? Проблемът не е толкова в това, че не било лесно да се вярва, че трябвало да вярваме само на очите си, че нямало доказателства и прочие. Проблемът идва от това, че вярата води до морална промяна, до смяна на ценностите, до отказ от порочни навици. Ако Бог не искаше от нас такива неща, много повече хора щяха да вярват. Но Той ги иска. Вярата в Бога без морална промяна е като фалшива банкнота – всичко ѝ е наред, но няма стойност. Който я пуска на пазара, ще бъде сурово наказан. Яков твърде ясно и образно се изказва по този въпрос: „Ти вярваш, че има

само един Бог, добре правиш; и бесовете вярват и треперят” (Яков 2:19). Вярата не е само убеждение на ума, съгласие с фактите или нещо друго; тя е промяна. Защо Бог така тясно обвързва вяра и морал? Защото сам Той е свят. Защото ни е създал и ние да бъдем святи, а не да се държим като животни. Човешките страсти водят към все по-дълбоко морално обезсилване, към затъване в тресавището на насилието, на егоизма, на угаждането на плътта. Плътта ни дърпа надолу, Бог ни издига нагоре. Няма как да не се появи напрежение между двете сили. И понеже повечето хора са твърдо решени да си изживеят живота по възможно най-приятния начин, вярата в Бога се превръща в техен естествен враг. Те не просто я отхвърлят, но и се дразнят от всяка дума или дори намек за нея, както спящият се дразни от всякаква светлина и бърза да я угаси. Затова наблюдаваме тази непримиримост към вярата. Странно е, че хора, които нямат ни най-малкото намерение да вярват и да вършат съответните дела, са най-агресивни срещу нейните правила и изисквания. Сякаш някой ги кара да правят нещо... И се стремят всячески да убият вярата и на малцината, които я имат; дори и най-малките признаци на вяра ги дразнят. А онези, които с цялото си естество се стремят да угаждат на Бога, никога не се оплакват, че било ужасно трудно; напротив, щастливи и доволни са, че са призовани към такова велико дело.

„Блажени онези, които, без да видят, са повярвали” – отсъди Господ Исус. Ние живеем в едни времена, безкрайно отдалечени от деня, в който тези думи бяха казани. Но това е вечен закон, който не подлежи на отмяна. Вярата продължава да бъде единственият път към Бога. Бог ни дава множество сигнали, за да Го откриваме и усещаме присъствието Му. Говори ни чрез Словото Си, чрез творението, чрез съвестта, чрез хората, чрез събитията, които се разиграват по земята. Говори ни и вътре в нас. Който има уши, Го чува. Който няма, не чува нищо, колкото и да му се крещи. Известен е случаят с Били Грѐм и един безбожник, който му казал, че Бог е мъртъв. „Странно! Аз говорих с Него преди пет минути в молитва!”, отговорил Били Грѐм. За мъртвия духовно човек Бог е мъртъв. За живия е жив. Бог си е жив и здрав, нищо не може да Го смути. Но ако нямаме вяра в Него, умира не Той, а ние. И ще бъдем мъртви, докато не се покаем и не Го приемем с вяра. А ако никога не направим това, ще преминем във вечността все така мъртви, както сме били цял живот.

„Не бъди невярващ, а вярващ” – това беше посланието на Господ Исус към Тома. Неверието не е вечно проклятие за човека, не е състояние, от което той не може да излезе. Ние не сме обречени на неверие. Вярата е достъпна за всеки, който може поне малко да мисли и да осъзнае простата истина, че без Бога животът му става пълна безсмислица. Не е нужно специално образование и високи умствени способности. Нужно е само смирение и готовност да предадеш живота си в едни ръце, които много по-добре от твоите могат да управляват кормилото и да насочват във верния път.